

[Holger Andersen.]

Kredse har Gang paa Gang gjort sig til Talsmænd for Ideer og Tanker som dem, der ligger bagved dette Forslag. Den Mand, der fremfor nogen udøver Indflydelse paa de Forenede nordamerikanske Fristaters Udenrigspolitik, Formanden for Senatets Udenrigsudvalg, Senator Borah, har tydeligt tilkendegivet dette. Da man en Gang bebrejdede ham, at han var en saa overordentlig stærk Modstander af de Forenede Staters Tilslutning til Folkeforbundet, overhovedet en saa stærk Modstander af Folkeforbundet, sagde han: Jeg er ikke nogen Tilhænger af Folkeforbundet, fordi det organiserer Krigen, jeg vil ikke være med til at organisere Krigen, jeg vil det modsatte, jeg vil bandlyse den. Lad os sætte Krigen udenfor Lov og Ret, lad os stemple den som en stor international Forbrydelse, saa skal det nok lykkes os at bandlyse Krigen fra Jordens Overflade.

Den Betragtning, der ligger bag dette, er jo i og for sig let at forstaa. Man siger, at hidtil har Krigen været anerkendt som en lovlig Bestanddel af den internationale Ret, i sidste Instans det, Statsmagten i Kraft af Suverænetetsretten kunde ty til, men Krigen, der i sig selv er den mest brutale Fornægtelse af Retten, kan og bør ikke være nogen lovlig Ret. Lad os derfor begynde med at erklære den for ulovlig, med at sætte den udenfor Lov og Ret, saa vil vi ogsaa nok kunne naa videre frem ad den Vej. Man henpeger paa Tilstanden indenfor de enkelte Stater, man peger paa, at det dér er lykkedes at faa Selvtægten ganske afskaffet. Det er fuldkommen rigtigt, at det er lykkedes, men det er kun lykkedes, fordi der bagved den lovgivende og dømmende Magt staar tilstrækkelig Magt til at skaffe Retten respektet, et Mellemlid, som man ganske mangler, saa snart man vil føre den indrestatslige Drøftelse over paa de mellemfolkelige Forhold. Jeg skal i øvrigt ikke fordybe mig meget i alle disse Problemer, det vilde føre for langt, og da det er vor Hensigt at stille Forslag om, at dette vigtige Aktstykke henvises til en Udvalgsbehandling, saaledes at der kan gives os Adgang til at faa en Række nærmere Oplysninger, og der fra Rigsdagens Haand kan komme til at foreligge en Betænkning, en Tilkendegivelse, mener jeg heller ikke, det er nødvendigt her ved Sagens første Behandling at gaa yderligere i Detailler med

Hensyn til hele den nordamerikanske Bevægelse, der ligger bagved Forslaget.

Men det var først den folkeretlige Betydning, som jeg gerne vilde sige nogle Ord om, og jeg understreger endnu en Gang, at Pagten forekommer mig at være et betydeligt Fremskridt i Forhold til den gældende Folkeret. Det ligger ganske vist efter min Mening slet ikke dér, hvor ogsaa Diskussionen, der begyndte her i Eftermiddag, har sat ind, fordi man har hæftet sig ved enkelte Udtalelser af den amerikanske Udenrigsminister Mr. Kellogg i den før omtalte Tale af 28. April i Aar, Udtalelser, som gik ud paa, at hans Forslag til en alt omfattende Traktat om at give Afkald paa Krig som Redskab for national Politik ikke er uforeneligt med Folkeforbundspagten, og hvor han saa dvælede ved Pligten til at deltage i Krig. Dér ligger Problemet slet ikke. Problemet ligger i den Forbindelse ikke i Folkeforbundspagten Artikel 16 om de forskellige økonomiske og militære Sanktioner. Jeg indser overhovedet ikke, hvorfor man Gang paa Gang skal rejse denne Debat om de militære og økonomiske Sanktioner, for der findes intet Menneske i denne Sal, der vil opstille den Paastand, at vi skulde have nogen som helst juridisk Forpligtelse til at deltage i militære Sanktioner. Det er noget, som Folk, der har nogen Indsigt i de herenhørende Forhold, overhovedet ikke kan falde paa at paastaa. En saadan Pligt har vi ikke. En saadan Pligt vil overhovedet ikke kunne stipuleres, ganske simpelt, fordi den paa afgørende Vis strider mod den Suverænetetsret, der ubeskaaret er bevaret i det Samfund af frie suveræne Stater, som Nationernes Forbund er, og hvorpaa alle Regler om Enstemmighed i Folkeforbundsraadets Beslutninger bygger. Nej, Problemet ligger et ganske andet Sted, i Folkeforbundspagten Artikel 15. Thi Forholdet er dette, at Folkeforbundet ikke afskaffer Krigen, efter Folkeforbundspagten eksisterer endnu den lovlige, den tilladte Krig. Det er det berømte „Hul“ i Folkeforbundspagten, som der taltes saa meget om paa Folkeforbundsforsamlingen i 1924, og som alle Bestræbelser ved Udarbejdelsen af Genèveprotokollen i 1924 tog Sigte paa at udfylde. Det er den berømte Bestemmelse, der findes i Artikel 15, Stykke 7. Denne Bestemmelse gaar ud paa følgende, som jeg beder den højtærede Formand om Tilladelse til at oplæse:

„I Tilfælde af, at Raadets Beretning ikke vedtages enstemmigt af alle dets Medlemmer, bortset fra de stridende Par-